

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО, ГОРСКО
СТОПАНСТВО И ТУРИЗЪМ „Н. Й. ВАПЦАРОВ”**

гр. Чепеларе ☒4850, ул.“Беломорска” № 3
☎ 03051-2982; ☎/факс 03051/2082 e-mail pgsgs@abv.bg

Утвърждавам: /п/
инж. Елена Касабова
Директор на ПГСГСТ гр. Чепеларе

ПРОГРАМА
за предоставяне на равни възможности
и за приобщаване
на децата и учениците от уязвимите групи

Идентификация на проблема

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създаде условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да са граждани на света, да учат в интернационална среда и да работят в мултинационални институции. И всичко това е прекрасно, но същевременно налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите; за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите – и понякога към самите себе си.

Интеркултурното образование е образование, насочено към развиване на интеркултурни умения. Обикновено, но не задължително, то протича в интеркултурна среда: такава, каквато се среща в много съвременни образователни институции днес. Срещата на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна. Затова и интеркултурното образование е сред приоритетите на международни организации като Съвета на Европа. В допълнение към развитието на умения за общуване с различни от собствената култура, което само по себе си е прекрасно и вълнуващо, интеркултурното образование има и един не толкова привлекателен и доста деликатен аспект, свързан с приобщаване на малцинствени групи в обществото. Този аспект е натоварен с редица предубеждения и културни стереотипи, страхове, негативни нагласи и често прояви на етническа нетолерантност.

Но радикализирането и сегрегирането на различните етнически и социални общности само задълбочава проблемите, така че все по-ясно се очертава необходимостта от приобщаване на различните, на уязвимите, на изключените от обществото. Именно образованието се явява механизмът, чрез който те ефективно могат да бъдат включени, така че да намерят работа, да преодолеят икономическите бариери, които създават бедността и нищетата, да преодолеят културните различия и конфликти и да станат равноправни участници в обществото. Могат да се посочат няколко начина за приобщаване:

- ❖ Финансова достъпност на образованието и грижата за децата;
- ❖ Родителските кооперативи – устойчиви модели за приобщаване;
- ❖ Ангажиране на представители на етническите групи в грижата за децата;
- ❖ Обучение в толерантност.

Приобщаването на всички деца в образованието е предизвикателство, което предполага преосмисляне и практически промени на цялата образователна система.

Проблемите на приобщаващото образование се коренят в:

- ❖ Образователната система;
- ❖ Нагласите на учителите;
- ❖ Недостъпната среда;
- ❖ Многото отпадащи и повтарящи ученици;
- ❖ Учителите и училищата не получават подкрепа;
- ❖ Родителите не са въввлечени в приобщаващия процес;
- ❖ Използването на закостенели методи;
- ❖ Остарелите учебни програми и др.

Визия

Визията на ПГСГСТ „Никола Й. Вапцаров” - гр. Чепеларе като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, се фокусира върху:

- ❖ Осигуряване на позитивна образователна среда;
- ❖ Повишаване качеството на образованието;

- ❖ Осигуряване на достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за децата и учениците от уязвими етнически общности;
- ❖ Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности.

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи се основава на:

- ❖ Учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- ❖ Да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- ❖ Да развиват творческите си заложби и способности;
- ❖ Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на всички ученици;
- ❖ Работа с талантиливи деца;
- ❖ Работа с деца в неравностойно социално положение;
- ❖ Работа с деца със специални образователни потребности;
- ❖ Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- ❖ Уютна и функционална образователна среда.

Принципи на системното и рационално организирано приобщаващо образование:

- ❖ Подкрепа на самостоятелната активност на детето;
- ❖ Активно участие в образователния процес;
- ❖ Вариативност при организацията на обучението и възпитанието;
- ❖ Партньорски отношения с родителите;
- ❖ Динамично развитие на образователния модел в училище.

Цели на програмата

- ❖ Основна цел:
 - „Всеки човек има право на образование“.
- ❖ Под цели:
 - Формиране на общочовешки ценности;
 - Личността на детето/ ученика е в центъра на цялата система;
 - Процесът на обучение - приспособен към образователните потребности на всички деца.

Задачи за изпълнение на целите:

- ❖ Осъществяване на успешно образование чрез оптимална организация, проектиране, създаване и поддържане на адекватна културно-образователна среда;
- ❖ Осигуряване на емоционален комфорт на децата и учениците;
- ❖ Подкрепяне и стимулиране тяхното развитие;
- ❖ Мотивиране на всички педагогически специалисти да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие, основаващи се на хуманно-личностния, холистичния, комуникативно-експресивния и креативния подход;
- ❖ Създаване на условия за усещане за принадлежност към училището и защитеност от дискриминация;
- ❖ Създаване на условия за развиване на потенциала на всяко дете и насочване към практики, които могат да осмислят живота му при спазване на принципите за равенство, справедливост и индивидуален подход.

Целева група

Ученици от VIII до XII клас, които са с увреждания, за които езикът, на който се провежда обучението, е различен от майчиния, тези, на които способностите са по ниски или по-високи от нивото, на което се провежда обучението, болни деца, изложени на риск от изключване, деца и ученици със специални образователни потребности.

В по-общ смисъл целевата група включва всички деца/ ученици живеещи в общността.

Ценностите, лежащи в основата на образованието:

- ❖ Взаимно уважение;
- ❖ Толерантност;
- ❖ Принадлежност към общността;
- ❖ Възможност за развитие на собствените умения и таланти;
- ❖ Взаимопомощ;
- ❖ Взаимно научаване;
- ❖ Съдействие на хората да помагат на себе си и на своите общности.

Общност – образователна институция – семейство:

- ❖ Укрепване на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството;
- ❖ Информираност, активно участие и присъствие на родителите в живота на детето/ ученика в училище;
- ❖ Зачитане и уважаване мнението на родителите за техните деца;
- ❖ Позитивни отношения между родителите и педагогическите специалисти;
- ❖ Общността като сътрудник при включване първо в образованието и впоследствие – в обществото на детето/ ученика;
- ❖ Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема.

Мерки /дейности/:

- ❖ Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за изпълнение на целите на програмата;
- ❖ Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми;
- ❖ Разширяване на връзките с извънучилищните институции;
- ❖ Повишаване участието и ангажираността на родителите в училищни мероприятия;
- ❖ Включване на учениците в занимания по интереси;
- ❖ Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на учениците чрез различни форми на самоуправление;
- ❖ Включване на учениците в работа и участие в различни национални и международни програми и проекти;
- ❖ Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на учениците с участието на родителски общности, на представители на местната власт и гражданския сектор;
- ❖ Създаване на активна връзка между училището и родителската общност.

Програмата е обсъдена на заседание на Обществения съвет и е приета от ПС с Протокол № 12 от 01.09.2020 г.

Утвърдена със Заповед № РД 06 - 427/ 02.09.2020 г. на Директора на ПГСГСТ - Чепеларе